TECHNOWOMEN · ПАМЯТКА ДЛЯ РОДИТЕЛЕЙ

Кибербезопасность семьи: что делать, если ребёнок столкнулся с угрозой в интернете

Распечатайте или сфотографируйте эту страницу. Здесь — только действия: пять запретов, три алгоритма и номера, куда обращаться.

Первые 5 минут, если ребёнок рассказал о проблеме

- ✓ **Похвалите:** «Ты правильно сделал, что рассказал. Мы разберёмся вместе».
- ✓ **Выслушайте спокойно** и не перебивайте — сначала безопасность, потом детали.
- × **НЕ обвиняйте** («зачем ты отправил?») — стыд заставит ребёнка молчать в следующий раз.
- × **НЕ паникуйте** — вашу тревогу ребёнок читает как «всё ужасно».
- × **НЕ забирайте телефон** — это наказание для ребёнка и потеря доказательств.
- × **НЕ пишите нарушителю сами** — спровоцируете эскалацию.
- × **НЕ платите** и не отправляйте «ещё одно фото» — это не остановит шантаж.

1 Алгоритм · Шантаж интимными фото (сексторшен)

1. **Стоп-действия:** не отправлять новые фото, видео, деньги, пароли и коды из SMS.
2. **Сохранить доказательства:** никнейм, ссылка (URL), платформа, время, скриншоты переписки с угрозами. Сами материалы не пересылать никому и не хранить на личных устройствах.
3. **Заблокировать** аккаунт нарушителя на платформе.
4. **Обратиться:** КЦ 111 (звонок или QR-чат) и/или полиция — 102.
5. **Поддержать ребёнка:** «Ты не виноват(а), что тебя шантажируют». Риск для жизни — повод для немедленного экстренного реагирования.

2 Алгоритм · Кибербуллинг

1. **Выслушать, не обесценивая.** Фразы «ерунда, потерпи» — запрещены.
2. **Фиксировать:** скриншоты, даты, имена аккаунтов, ссылки на публикации.
3. **Не отвечать агрессией** и не ввязываться в переписку с агрессорами.
4. **Школа:** классный руководитель или цифровой ящик доверия; у школ действует алгоритм реагирования.
5. **При угрозах и насилии — полиция.** В Казахстане действует единый межведомственный алгоритм реагирования на буллинг (утверждён в апреле 2026 года).

3 Алгоритм · Груминг, мошенничество, ИИ-дипфейк

1. **Груминг** (взрослый «дружит», дарит подарки, просит фото, зовёт на встречу): назначенная встреча — критический уровень. Немедленно 102 + КЦ 111.
2. **Онлайн-мошенничество:** не платить, не называть коды из SMS, заблокировать карту через банк, сохранить скриншоты.
3. **ИИ-дипфейк:** даже сфабрикованное «интимное фото» — это преступление против ребёнка. Сохраните ссылку, не стыдите ребёнка, обратитесь в КЦ 111.

! Куда обращаться

111
Консультативный центр
Звонок и QR-чат — анонимно, круглосуточно, бесплатно. Для детей и родителей.

102
Полиция
Немедленно: встреча назначена, ребёнок в опасности, угроза жизни.

Что подготовить до обращения: никнейм нарушителя · ссылка (URL) · платформа · время · скриншоты переписки с угрозами.

Данные ребёнка = данные семьи: согласие на обработку персональных данных ребёнка до 14 лет дают только родители или законные представители (ст. 7 Закона РК «О персональных данных и их защите»).

Цифровые права вашей семьи — Цифровой кодекс РК (в силе с 12.07.2026)

- **ст. 41** — потребовать удаления, анонимизации или ограничения обработки своих данных («цифровое забвение»);
- **ст. 43** — узнать, что решение принял алгоритм, получить объяснение и потребовать пересмотра живым специалистом;
- **ст. 76–77** — видеть, кто и когда обращался к вашим данным (журнал доступа);
- **ст. 48** — биометрия: обязательная обработка только по закону, в остальных случаях — по согласию;
- **ст. 60** — ЭЦП не выдаётся несовершеннолетним до 16 лет.

+ Профилактика: договор, а не запрет

1. **Семейный цифровой договор:** время в сети, игры, правила публикации — обсудите и запишите вместе.
2. **Приватность по умолчанию:** закрытый профиль, геолокация в фото — выкл., ограничение «кто может писать».
3. **Не публиковать:** школьную форму с номером, документы, расписание, геометки дома и школы.
4. **Пароли и 2FA:** уникальные пароли без дня рождения, двухфакторная аутентификация на семейных аккаунтах.
5. **Правило «безопасного взрослого»:** ребёнок должен знать, к кому он пойдёт с любой проблемой — и что его не накажут за честность.

Источники: методические материалы КЦ 111 (2026); Цифровой кодекс РК № 255-VIII от 09.01.2026; Закон РК «О персональных данных и их защите» (ст. 7); UNICEF «ИИ и сексуальное насилие над детьми» (2026); единый межведомственный алгоритм реагирования на буллинг (апрель 2026).

Полная методичка КЦ 111 — по QR-коду
Наведите камеру телефона, чтобы открыть документ.

TECHNO WOMEN
beauty · love · technology

TECHNOWOMEN · АТА-АНАЛАРҒА АРНАЛҒАН ЕСКЕРТПЕ

Отбасының киберқауіпсіздігі: бала интернеттегі қауіпке тап болса, не істеу керек

Бұл бетті басып шығарыңыз немесе телефоныңызға түсіріп алыңыз. Мұнда — тек әрекеттер: бес тыйым, үш алгоритм және жүгінетін нөмірлер.

Бала мәселені айтқаннан кейінгі алғашқы 5 минут

- ✓ **Алғыс айтыңыз:** «Айтқаның дұрыс болды. Біз бірге шешеміз».
- ✓ **Сабырмен тыңдаңыз,** араласпаңыз — әуелі қауіпсіздік, кейін егжей-тегжей.
- × **Айыптамаңыз** («неге жібердің?») — ұят бала келесі жолы үндемей қалады.
- × **Дүрбелеңге түспеңіз** — сіздің алаңдаушылығыңыз балаға «бәрі қасірет» болып көрінеді.
- × **Телефонды тартып алмаңыз** — бұл балаға жаза және дәлелдердің жоғалуы.
- × **Құқық бұзушыға өзіңіз жазбаңыз** — жағдай шиеленісіп кетеді.
- × **Ақша төлемеңіз** және «тағы бір фото» жібермеңіз — бұл шантаж тоқтатпайды.

1 Алгоритм · Жеке фотолармен бопалау (сексторшен)

1. **Тыйым әрекеттер:** жаңа фото, видео, ақша, құпиясөз және SMS-кодтарды жібермеңіз.
2. **Дәлелдерді сақтаңыз:**
3. **Бұғаттаңыз:** құқық бұзушының аккаунтын платформада жабыңыз.
4. **Жүгініңіз:** 111 ҚК (қоңырау немесе QR-чат) және/немесе полиция — 102.
5. **Баланы қолдаңыз:** «Сені бопалағандары үшін сен кінәлі емессің». Өміріне қауіп төнсе — тез арада шұғыл реакция қажет.

2 Алгоритм · Кибербуллинг

1. **Құндамай тыңдаңыз.** «Мәселе емес, шыдай гой» деуге болмайды.
2. **Тіркеп алыңыз:** скриншоттар, күндер, аккаунт аттары, жарияланым сілтемелері.
3. **Агрессияға агрессиямен жауап бермей** атысушылыққа кірмеңіз.
4. **Мектеп:** сынып жетекшісі немесе «цифрлық сенім жәшігі»; мектептерде реакция алгоритмі жұмыс істейді.
5. **Қорқыту және зорлық-зомбылық болса — полиция.** Қазақстанда бұллингке біріккен ведомствоаралық реакция алгоритмі бекітілген (2026 ж. сәуір).

3 Алгоритм · Груминг, алаяқтық, ИИ-дипфейк

1. **Груминг** (жасөспірімдермен «достасатын», сыйлық беретін, фото сұрайтын, кездесуге шақыратын ересек адам): белгіленген кездесу — шұғыл деңгей. Бірден 102 + 111 ҚК.
2. **Онлайн-алаяқтық:** ақша төлемеңіз, SMS-кодтарын айтпаңыз, банк арқылы картаны бұғаттаңыз, скриншоттар сақтаңыз.
3. **ИИ-дипфейк:** жасанды жасалған «жеке фото» — баланың құқығына қарсы қылмыс. Сілтемені сақтаңыз, баланы айыптамаңыз, 111 ҚК-ға жүгініңіз.

! Қайда жүгіну керек

111
Кеңес орталығы
Қоңырау және QR-чат — анонимді, тәулік бойы, тегін. Балалар мен ата-аналар үшін.

102
Полиция
Тез арада: кездесу белгіленді, бала қауіпте, өміріне қауіп төнді.

Жүгінер алдында дайындаңыз: құқық бұзушының никнеймі · сілтеме (URL) · платформа · уақыт · қорқыту хаттарының скриншоттары.

Баланың деректері = отбасының деректері: 14 жасқа дейінгі баланың жеке деректерін өңдеуге келісімді тек ата-ана немесе заңды өкіл береді (ҚР «Жеке деректер және оларды қорғау туралы» Заңы, 7-бап).

Отбасының цифрлық құқықтары — ҚР Цифрлық кодексі (12.07.2026 ж. бастап қолданыста)

- **41-бап** — өз деректеріңізді жоюды, анонимдендіруді немесе өңдеуді шектеуді талап ету («цифрлық ұмытылу»);
- **43-бап** — шешімді алгоритм қабылдағанын білу, түсініктеме алу және тірі маманға қайта қаратуды талап ету;
- **76–77-баптар** — кім және қашан деректеріңізге қол жеткізгенін көру (қол жеткізу журналы);
- **48-бап** — биометрия: міндетті өңдеу тек заң бойынша, қалған жағдайда — келісім бойынша;
- **60-бап** — ЭЦП 16 жасқа толмағандарға берілмейді.

+ Профилактика: тыйым емес, келісім

1. **Отбасылық цифрлық келісім:** желідегі уақыт, ойындар, жариялау ережелері — бірге талқылап, жазып қойыңыз.
2. **Әдепкі құпиялық:** жабық профиль, фотоға геолокация — өшірулі, «кім жаза алады» шектеуі.
3. **Жарияламаңыз:** мектеп нөмірі бар форма, құжаттар, кесте, үй мен мектептің геотаңбалары.
4. **Құпиясөз және 2FA:** туған күнісіз бірегей құпиясөздер, отбасылық аккаунттарда екі факторлы аутентификация.
5. **«Сенімді ересек адам» ережесі:** бала кез келген мәселемен кімге баратынын білуі керек — әрі адалдығы үшін жазаланбайтынын сезінуі керек.

Дереккөздер: 111 ҚК әдістемелік материалдары (2026); ҚР Цифрлық кодексі № 255-VIII, 09.01.2026; ҚР «Жеке деректер және оларды қорғау туралы» Заңы (7-бап); UNICEF «ЖИ және балаларға қатысты жыныстық зорлық-зомбылық» (2026); бұллингке қарсы біріккен ведомствоаралық алгоритм (2026 ж. сәуір).

111 ҚК-нің толық әдістемелігі — QR-код арқылы
Телефон камерасын бағыттаңыз, құжат ашылады.

TECHNO WOMEN
beauty · love · technology